

ЗВЕРНЕННЯ

депутатів Запорізької міської ради до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України стосовно прискорення прийняття законопроектів та проектів нормативних актів щодо створення та впровадження мережі загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації та здійснення державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря відповідно до вимог права Європейського Союзу

Місто Запоріжжя є одним з основних центрів розвитку промисловості України.

Структура промислового виробництва з високою вагою найбільш екологічно небезпечних галузей промисловості призводить до високого рівня забруднення атмосферного повітря міста.

Екологічна ситуація в місті погіршується кліматичними особливостями регіону та існуючою забудовою, коли основний промисловий вузол з усіх боків оточений житловими районами.

На сьогодні у місті мешкає понад 700,0 тис. жителів, які, враховуючи свої конституційні права, бажають знати стан атмосферного повітря у режимі реального часу.

На сьогоднішній день спостереження за станом атмосферного повітря м. Запоріжжя здійснюють наступні суб'єкти моніторингу довкілля - Запорізький обласний центр з гідрометеорології та Державна установа «Запорізький обласний лабораторний центр МОЗ України».

З метою інформування громадськості про результати досліджень стану довкілля міста виконавчим комітетом міської ради спільно з Запорізьким обласним центром з гідрометеорології та відокремленим підрозділом «Запорізький відділ державної установи «Запорізький обласний лабораторний центр МОЗ України» організовано роботу щодо постійного розміщення на офіційному сайті Запорізької міської ради (zr.gov.ua) результатів досліджень стану атмосферного повітря міста.

Враховуючи регламенти роботи суб'єктів моніторингу довкілля, інформація щодо результатів проведених досліджень якості атмосферного повітря міста оновлюється один раз на тиждень.

Це не влаштовує мешканців міста.

Саме з приводу розгляду питання вдосконалення існуючої системи моніторингу атмосферного повітря міста та інформування мешканців щодо його результатів 26.04.2019 виконавчим комітетом Запорізької міської ради були організовані та проведені громадські слухання щодо деяких питань екологічного моніторингу.

У громадських слуханнях прийняли участь представники територіальної громади міста Запоріжжя, виконавчого комітету Запорізької міської ради,

органів виконавчої влади, громадських організацій, науковці та фахівці. Під час громадських слухань були розглянуті питання здійснення моніторингу атмосферного повітря міста, інформування населення про його результати, а також питання захисту здоров'я городян під час несприятливих метеорологічних умов.

Результатом проведення громадських слухань стала резолюція, яка була підтримана абсолютною більшістю присутніх.

У Резолюції визначені пропозиції громадськості м. Запоріжжя до виконавчого комітету міської ради, Державної установи «Запорізький обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України», Запорізького обласного центру з гідрометеорології та промислових підприємств міста щодо вдосконалення існуючої системи моніторингу атмосферного повітря та інформування населення про його результати на офіційних сайтах та в офіційних засобах масової інформації; забезпечення обладнання газоочисних установок автоматичними пробовідбірниками, стаціонарними приладами контролю за кількісним і якісним складом забруднюючих речовин з подальшим он-лайн оприлюдненням отриманих даних; підготовки звернень депутатів Запорізької міської ради до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо прискорення прийняття законопроектів та проектів нормативних актів стосовно створення екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації та здійснення державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря відповідно до Планів імплементації Директив ЄС тощо.

Одним із завдань досягнення стратегічних цілей, визначених Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року», є створення до 2015 року мережі загальнодержавної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації, що включатиме, зокрема, національну систему кадастрів природних ресурсів, реєстри викидів та перенесення забруднюючих речовин, і до 2020 року - системи управління екологічною інформацією, відповідно до стандартів ЄС.

Відповідно до вимог статті 20 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» до компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, належить, зокрема, організація моніторингу навколишнього природного середовища, створення і забезпечення роботи мережі загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації, положення про яку затверджується Кабінетом Міністрів України.

Наразі таке положення не розроблено.

Також, необхідно зазначити, що відповідно до Плану імплементації Директиви 2008/50/ЄС Європейського Парламенту та Ради про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи, основними завданнями є впровадження визначених в Угоді положень Директиви у частині заходів із строком виконання до кінця 2017 року щодо:

прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу (органів);

встановлення верхньої та нижньої межі оцінки, цільових та граничних значень та мети щодо зменшення впливу PM_{2,5} (твердих частинок);

у частині заходів із строком виконання до кінця 2018 року:

визначення та класифікація зон та агломерацій;

встановлення системи інформування громадськості;

у частині заходів із строком виконання до кінця 2019 року:

встановлення системи оцінки якості атмосферного повітря відносно забруднювачів атмосферного повітря;

запровадження планів щодо якості атмосферного повітря для зон і агломерацій, де рівень забруднення перевищує граничну/цільову величину;

встановлення короткострокових планів дій для зон і агломерацій, де існує ризик перевищення допустимих меж забруднення.

Відповідальними виконавцями є Мінприроди України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій та Міністерство охорони здоров'я України (раніше – Держсанепідслужба).

5 вересня 2019 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря», якою затверджено Порядок здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, який враховує вимоги Директиви 2008/50/ЄС, зокрема, створення та функціонування інформаційно-аналітичної системи даних про якість атмосферного повітря (на загальнодержавному рівні забезпечує Мінприроди).

Але залишаються незатвердженими або навіть не розробленими нормативні акти державного значення, наявність яких вимагає зазначена постанова КМУ.

Тобто, без вирішення зазначених питань на загальнодержавному рівні (прийняття відповідних законів та підзаконних актів), неможливо впровадження автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації на місцевому рівні, а також повноцінно та ефективно впровадити новий Порядок, у тому числі на місцях.

Запровадження автоматизованих інформаційних систем екологічних даних значно посилить прозорість, оперативність та якість прийняття управлінських рішень, дотримання екологічних прав громадян.

Враховуючи викладене, просимо прискорити прийняття законопроектів та проектів нормативних актів стосовно створення та впровадження мережі загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації та здійснення державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря відповідно до вимог права Європейського Союзу.